

“ข้าราชการเรียกรับเงินจากรายการ ... ไม่มีเหตุอันควรลดหย่อนโทษ !”

คดีปกครองฉบับนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยไล่ออกจากราชการของข้าราชการที่มีพฤติการณ์เรียกรับและรับเงินจากผู้สมัครสอบเข้ารับราชการเป็นคำวินิจฉัยช่วยเหลือในการสอบ

แต่การที่ข้าราชการดังกล่าวได้คืนเงินให้ผู้สมัครสอบที่เรียกรับมาจนครบถ้วนแล้ว และไม่เคยมีประวัติกระทำความผิดวินัยมาก่อน หรือได้รับราชการมานานและทำคุณประโยชน์ให้ทางราชการนั้น จะถือเป็นเหตุลดหย่อนโทษหรือไม่

ข้อเท็จจริงในคดีคือ ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการถูกกล่าวหาว่า ได้ร่วมกับสามีใช้ตำแหน่งหน้าที่ราชการเรียกรับและรับเงินจากผู้สมัครสอบเพื่อบรรจุเป็นพนักงาน อบต. แต่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเป็นการกู้ยืมเงินกันเพื่อลงทุนทำการค้าข้าวสาร โดยมีการทำสัญญากู้กันไว้ ต่อมาคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยได้พิจารณาและมีความเห็นเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (อธิบดีกรมการปกครอง) ว่าเป็นพฤติการณ์แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงมีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ

ภายหลังผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งและผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (นายกรัฐมนตรี) มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ตามมติของ ก.พ. จึงฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่ง โดยเห็นว่าคำสั่งให้ไล่ออกเป็นการใช้ดุลพินิจหนักกว่าพฤติการณ์ที่กระทำ เพราะได้คืนเงินครบถ้วนแล้ว ตนไม่เคยกระทำความผิดวินัยมาก่อน และปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความดีความรับผิดชอบมาตลอด จึงควรลดหย่อนโทษเป็นปลดออกจากราชการ

ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดี ถือเป็นเหตุอันควรลดหย่อนโทษให้เป็นปลดออกจากราชการหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่ผู้ฟ้องคดีรับราชการมาเป็นระยะเวลาาน ย่อมรู้ดีว่าการเรียกรับและรับเงินจากผู้ที่ประสงค์จะเข้ารับราชการเพื่อเป็นคำวินิจฉัยให้ได้เข้ารับราชการ เป็นเรื่องที่ข้าราชการที่ดีไม่ควรปฏิบัติ พฤติการณ์จึงถือเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ทำให้เสียหายแก่ชื่อเสียงของทางราชการ ซึ่งแม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่าได้คืนเงินให้แก่ผู้ร้องเรียนแล้วก็ตาม ก็ไม่อาจลบล้างความผิดที่ตนได้กระทำความสำเร็จไปแล้วได้ การรับราชการมานาน มีความดีความชอบ และไม่เคยกระทำความผิดวินัยมาก่อน ก็ไม่อาจใช้เป็นเหตุในการลดหย่อนโทษเป็นให้ปลดออกจากราชการได้เช่นกัน อีกทั้ง ได้มีมติ ก.พ. ตามหนังสือเวียน ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2538 กรณีการลงโทษข้าราชการที่เรียกรับเงินจากรายการเพื่อฝากเข้าทำงานในหน่วยงานที่ตนไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และความร้ายแรงแห่งกรณีอยู่ในระดับเดียวกับกรณีความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ โดยให้ลงโทษไล่ออกจากราชการ และเหตุอันควรปราณีใด ๆ ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ

ดังนั้น คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการจึงเหมาะสมแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 117/2558)

คดีนี้ถือเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับข้าราชการที่ต้องรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด การอาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนเรียกรับเงินจากรายการ ถือเป็น การประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และความร้ายแรงอยู่ในระดับเดียวกับความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ แม้จะมีการคืนเงินที่เรียกรับมาครบตามจำนวนแล้ว หรือแม้มีเหตุอันควรปราณีใด ๆ ก็ไม่สามารถนำมาเป็นเหตุลดโทษเป็นปลดออกจากราชการได้ ... ครับ !